

**Posudek oponentky diplomové práce
Katedra pedagogiky FF UK v Praze**

Jméno a příjmení studentky: **Jan Bělský**

Název práce: **Pedagogické aspekty péče o odsouzené v souvislosti s užíváním návykových látek**

Vedoucí práce: **Mgr. Tereza Komárková, Ph.D.**

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 80

Počet stránek příloh: 4

Počet titulů v seznamu literatury: 67

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Formální zpracování:

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

	X			
--	---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X				
---	--	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

X				
---	--	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

X				
---	--	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

X				
---	--	--	--	--

Využití praktických zkušeností

X				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (originalita)

	X			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	X			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

	X			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

X				
---	--	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	X			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	X			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Objasněte tvrzení, že je ve rámci vězeňství sociální pedagogika směřována na určité cílové skupiny formou resocializace – kompenzace.

2. Vyjasněte, jaká doporučení do praxe práce s odsouzenými jsou pedagogického rázu.

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Autor v Úvodu deklaruje, že práce se zabývá pedagogickými aspekty v péči o odsouzené, kteří mají diagnostikovanou změnu chování v souvislosti s užíváním návykových látek. Téma je zajímavé a v kontextu diplomových prací na Katedře pedagogiky FFUK nepříliš často řešené. Cíl pro práci jako celek není uveden, deklarován je však cíl empirické části, kterým je „získat náhled na průběh resocializace odsouzených na specializovaném oddělení pro odsouzené s poruchou chování v souvislosti s užíváním návykových látek, z pohledu odborných zaměstnanců“ (s. 2). Tento cíl byl v obecné rovině splněn (více viz pasáž posudku k empirické části).

Rozvržení textu je provedeno v souladu se zvyklostmi na část teoretickou a empirickou. Teoretická část práce akcentuje zejména systém péče o odsouzené, přehledově proto nastiňuje problematiku výkonu trestu odsouzených v českých věznicích. Tato část práce je popisná, z velké části vychází z vězeňských předpisů, nařízení a interních manuálů a dále pak ze základní penologické a penitenciární literatury. Zachycení systému je sice komplexní, ale nepřináší novější poznatky a nemůže se zde příliš projevit ani kritický a tvůrčí přístup. Připomínku lze mít také k pedagogické dimenzi problematiky, která je v teoretické části pojednána v kapitole “Pedagogika v penitenciární péči a její aspekty” na pouhých 8 stranách. Autor zde vychází jen z několika odborných textů, přičemž se do značné míry omezuje na stručný přehled pedagogických a psychologických disciplín, jejichž poznatky se v penitenciární péči mohou uplatňovat. Chybí ale analýza, jak specifika těchto disciplín konkrétně vstupují do penitenciární péče. Konstatování jsou proto opět obecná, což vede k určitému schematismu a formálnosti uchopení pedagogické problematiky (viz např. konstatování, že základní pojmy a definice obecné pedagogiky jsou přenášeny do penologie, ale že se obecná pedagogika zabývá i velmi podstatnou úlohou při uplatnění trestu, výchově a vzdělávání odsouzených (s. 31); podobně další jen obecné tvrzení (s. 32), že je ve rámci vězeňství sociální pedagogika směřována na určité cílové skupiny formou resocializace – kompenzace (ponechám-li stranou, že resocializační potenciál sociální pedagogiky se touto jedinou funkcí nejspíše nevyčerpává). Poslední připomínku mám k tomu, že autor nemá ani ambici zachytit aktuální trendy v oblasti trestání drogově závislých pachatelů trestné činnosti, což by si vyžádalo např. zahrnutí zahraničních zdrojů.

V empirické části je provedeno kvalitativní výzkumné šetření u odborných zaměstnanců vězeňské služby. Cíl šetření je zde reformulován a rozšířen. Nejde již jen o zjištění průběhu resocializace odsouzených, ale také o jeho spojení s pedagogickými disciplínami z pohledu odborných zaměstnanců (s. 48). Z hlediska operacionalizace cíle do výzkumných otázek je ale tento ambiciózní pedagogický záměr sledován pouze otázkou, jaké pedagogické metody pracovníci u odsouzených používají. Na základě autorova přístupu ke kódování dat se nakonec ukazuje, že pod pedagogickými metodami se skrývají spíše pedagogické zásady než metody. Spojení s pedagogickými disciplínami pak není již nijak sledováno ani není explicitně vyhodnoceno, např. v závěrech práce. Diskuse je sice zařazena, ale je provedena pouze ve vztahu k výsledkům výzkumů jedné bakalářské práce. Také doporučení do praxe mohla více sledovat pedagogickou rovinu práce s odsouzenými. Po všech dalších stránkách je výzkum proveden metodologicky precizně.

Závěr: text při zvážení všech předností i nedostatků splňuje standardní kritéria kladená na tento typ kvalifikačních prací.

Doporučení k obhajobě:
Navrhovaná klasifikace:

doporučuji
velmi dobře

Beroun, 18.8.2019

Doc. PhDr. Jitka Lorenzová, Ph.D.